

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **A. U.,** zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 12. 2019, č. j. 5 A 213/2016 – 43,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 12. 2019, č. j. 5 A 213/2016 – 43, **se ruší.**

II. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 3. 11. 2016, č. j. MV-80747-5/SO-2016, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 24 456 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 11. 2016, č. j. MV-80747-5/SO-2016. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační

politiky, ze dne 25. 2. 2016, č. j. OAM-19910-33/TP-2014, kterým byla dle § 87k odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU podaná dle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce měl při výslechu, který s ním správní orgán I. stupně dle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců provedl, uvést nepravdivé skutečnosti.

[2] Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce podal dne 6. 11. 2014 žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území ČR podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Ke své žádosti žalobce doložil oddací list ze dne 8. 2. 2008, ze kterého je zřejmé, že žalobce je od 8. 2. 2008 manželem české státní příslušnice, paní M. O., a rodné listy, ve kterých je žalobce uveden jako otec nezletilého M. O., nar. X, a nezletilého M. O., nar. X. Dále žalobce předložil nájemní smlouvu na pronájem bytu na adrese K. 168/6, P. 5, ze dne 1. 11. 2014. Ve své žádosti uvedl jako místo pobytu své manželky adresu P. 1253/46, Ú. n L., i adresu K. 168/6, P. 5. Správní orgán I. stupně z Centrální evidence obyvatel zjistil, že se žalobcova manželka dne 26. 11. 2014 přestěhovala na adresu Ř. 172/17, Ú. n L., následně proto požádal o prověření adresy pobytu žalobce, jeho manželky a jejich nezletilých dětí. Ve dnech 26. 2. 2015, 27. 2. 2015 a 10. 3. 2015 byla provedena Policií ČR, KŘP hl. města Prahy, odborem cizinecké policie, pobytová kontrola v místě pobytu žalobce na adrese K. 168/8, P. 5. Ani v jednom případě nebyl žalobce zastižen. Na adrese se dle záznamu o pobytové kontrole nachází starší patrová vila v rekonstrukci, domovní zvonky ani poštovní schránka nebyly na domě ani v jeho blízkosti nalezeny. Osoba přítomná v blízkosti domu při pobytové kontrole však dne 26. 2. 2015 sdělila, že žalobce zde bydlí. K manželce či dětem se nevyjádřila. Dne 20. 2. 2015 byla provedena Policií ČR, KŘP Ústeckého kraje, odborem cizinecké policie, pobytová kontrola v místě trvalého pobytu paní M. O. na adrese Ř. 172/17, Ú. n L. Jmenovaná byla dle záznamu o pobytové kontrole na této adrese zastižena a uvedla, že s žalobcem spolu již cca 3 roky nežijí, před dvěma lety podala návrh na rozvod manželství a již zhruba rok žije s někým jiným.

[3] Správní orgán I. stupně předvolal žalobce i jeho manželku k výslechu. Dne 19. 5. 2015 správní orgán I. stupně vyslechl žalobce, který mj. konstatoval, že je ženatý s M. O., se kterou má dvě děti, M. a M. S manželkou žijí ve společné domácnosti, přičemž manželka s dětmi bydlí tam, kde děti chodí do školy, a žalobce za nimi jezdí, pokud nemá práci v Praze, jinak společně bydlí v Ústí nad Labem. Na otázku, zda on nebo jeho manželka podali žádost o rozvod, odpověděl, že ne. Žádné rozvodové řízení dle jeho slov neprobíhá. Žalobce neví, proč jeho manželka při pobytové kontrole sdělila, že s ním 3 roky ve společné domácnosti nežije, jelikož spolu nikdy neměli konflikty a mají normální vztah. Dne 19. 5. 2015 správní orgán I. stupně vyslechl svědkyni, manželku žalobce, která na otázku, zda je schopna výslechu, odpověděla kladně a uvedla jméno svého manžela (žalobce), přičemž konstatovala, že neví, kdy se žalobce narodil, ví jen, že je starší o dva nebo tři roky, než ona. Po položené otázce, jak dlouho žalobce žije v České republice, odmítla vypovídat s tím, že v této věci již několikrát vypovídala a dále již vypovídat nechce.

[4] Součástí spisového materiálu je i návrh na rozvod manželství paní M. O. a žalobce, který žalobcova manželka dne 6. 3. 2013 podala k Okresnímu soudu v Ústí nad Labem. V návrhu uvedla, že z manželství se děti nenarodily. Žalobce je sice zapsán jako otec

nezletilého M. O., ale jeho otcovství chce manželka žalobce nechat popřít. Sňatek uzavřeli po roční známosti, po dalším roce společného soužití mezi nimi začaly vznikat neshody, které se stupňovaly, až se žalobce sbalil a odešel. Po nějaké době se manželé sešli a dohodli se, že žalobce bude své manželce posílat peníze, aby jí finančně vypomohl. Od té doby se vídají velice málo a setkávají se jen v případě, že je potřeba žalobcův podpis na nějaký dokument. Správní spis obsahuje také návrh na popření otcovství žalobce k nezletilému M. O., který žalobcova manželka dne 6. 3. 2013 podala k Okresnímu soudu v Ústí nad Labem a v němž sdělila, že po roce manželství začalo docházet k neshodám, žalobce se od ní odstěhoval a ona otěhotněla s M. T., který je pravým otcem nezletilého. Dále je součástí spisového materiálu i návrh na popření otcovství žalobce k nezletilému M. O., který žalobcova manželka podala dne 21. 10. 2014 k Okresnímu soudu v Ústí nad Labem. V něm uvedla, že v rodném listě nezletilého je zapsán její manžel, přičemž jejich manželství je trvale rozvráceno. Žalobcova manželka sdělila, že nyní žije se svým přítelem P. S., který je otcem nezletilého M. Součástí spisu je dále také návrh na úpravu výchovy a výživy k nezletilému M. O., ve kterém žalobcova manželka navrhovala, aby soud svěřil nezletilého do péče jí, přičemž uvedla, že žalobce se se synem nestýká a ani stýkat nebude.

[5] Následně vydal správní orgán I. stupně výše zmiňované rozhodnutí ze dne 25. 2. 2016, č. j. OAM-19910-33/TP-2014, o zamítnutí žádosti žalobce podle § 87k odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Správní orgán I. stupně nejprve shrnul zjištěný skutkový stav věci a uzavřel, že žalobce ve své výpovědi uvedl nepravdivé skutečnosti zejména v odpovědích týkajících se společného soužití s manželkou a otcovství žalobce k nezletilým dětem. Správní orgán I. stupně konstatoval, že z předložených návrhů na rozvod manželství a popření otcovství žalobce k oběma dětem považuje za prokázané, že žalobce není otcem uvedených nezletilých dětí, i když během výslechu tvrdil opak. Dále žalobce vypověděl, že mají s manželkou normální vztah a žijí ve společné domácnosti, návrh na rozvod podán nebyl a žádné rozvodové řízení neprobíhá. Z návrhu na rozvod manželství i z pobytové kontroly prováděné cizineckou policií však vyplynulo, že manželé spolu nežijí a žalobcova manželka podala u Okresního soudu v Ústí nad Labem návrh na rozvod, což dle správního orgánu I. stupně žalobce vědomě zapřel. Správní orgán I. stupně také zdůraznil, že zástupce žalobce ve svém vyjádření k podkladům rozhodnutí nijak nezpochybnil, že mu byla informace o výše uvedených soudních řízení známa, a pouze sdělil, že tato řízení dosud nebyla pravomocně skončena, proto z nich nelze dovozovat důvody pro zamítnutí žalobcovy žádosti. Správní orgán I. stupně k tomu konstatoval, že výsledek zahájených soudních řízení není pro danou věc podstatný, ale zásadní je, že žalobce ve své výpovědi uvedl nepravdivé informace. Skutečnost, že řízení o rozvodu manželství žalobce a jeho manželky stále probíhá, správní orgán I. stupně opětovně ověřil ke dni vydání svého rozhodnutí. Správní orgán I. stupně závěrem konstatoval, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti pro nesplnění uvedené zákonné podmínky není nepřiměřené z hlediska jeho dopadů do soukromého a rodinného života žalobce, jelikož žalobce mohl na území České republiky i nadále pobývat na základě nižšího pobytového oprávnění, konkrétně povolení k přechodnému pobytu, které bylo žalobci vydáno s platností do 3. 9. 2018.

[6] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání, ke kterému přiložil prohlášení své manželky ze dne 7. 3. 2016, v němž jeho manželka uvedla, že se seznámila s výpovědí žalobce ze dne 19. 5. 2015 a potvrzuje, že tato výpověď je pravdivá. Současně konstatovala, že návrhy, které zaslala soudu, obsahují nepravdivé údaje. Pobyt

žalobce na území České republiky je v jejím zájmu i v zájmu jejich nezletilých dětí. Dne 19. 10. 2016 sdělil Okresní soud v Ústí nad Labem správnímu orgánu I. stupně, že řízení o rozvodu žalobce a jeho manželky bylo pro nezaplacení soudního poplatku usnesením ze dne 13. 10. 2016 zastaveno.

[7] Žalovaná výše uvedeným rozhodnutím ze dne 3. 11. 2016, č. j. MV-80747-5/SO-2016, zamítla odvolání žalobce a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila. V odůvodnění rozhodnutí shrnula průběh správního řízení a konstatovala, že se ztotožňuje se závěrem správního orgánu I. stupně, že žalobce při výpovědi uvedl nepravdivé skutečnosti. Žalobce na přímé a jednoznačné dotazy správního orgánu I. stupně týkající se rozvodového řízení odpověděl, že návrh na rozvod ani jeden z manželů nepodal a žádné takové řízení neprobíhá. Tvrdil, že má s manželkou normální vztah a sdílí s ní společnou domácnost. Žalobce rovněž zatajil, že jeho manželka se u soudu domáhá popření jeho otcovství k jejich nezletilým synům. Žalobce tak prokazatelně při výslechu dne 19. 5. 2015 neuvedl pravdivé skutečnosti i přesto, že byl poučen o důsledcích uvedení nepravdivých skutečností v rámci výslechu, jak je zjevné z protokolu podepsaného žalobcem. I pokud by žalovaná připustila, že vztah žalobce a jeho manželky je bezproblémový a oba společně vychovávají své dva nezletilé syny, nic to nemění na faktu, že žalobce popřel existenci probíhajících soudních řízení. Stejně tak na této skutečnosti nemůže nic změnit ani předložené prohlášení manželky žalobce ze dne 7. 3. 2016.

[8] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 11. 12. 2019, č. j. 5 A 213/2016 – 43, zamítl. Městský soud se nejprve zabýval námitkami žalobce týkajícími se vad správního řízení. Konstatoval, že byly formulovány velmi obecně, proto je městský soud posuzoval pouze v obecné rovině, přičemž neshledal žádné porušení § 36 odst. 3, § 68 odst. 3 ani § 89 odst. 2 správního řádu. Podle městského soudu není napadené rozhodnutí v rozporu ani s § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, jelikož toto ustanovení sice stanoví podmínky pro vydání povolení k trvalému pobytu, ale jestliže je shledán důvod pro zamítnutí žádosti dle § 87k odst. 1 zákona o pobytu cizinců, nelze povolení k trvalému pobytu vydat. Správní orgán I. stupně se v odůvodnění rovněž dostatečně zabýval zásadou přiměřenosti dopadů rozhodnutí a zcela správně dospěl k závěru, že rozhodnutí není nepřiměřeným zásahem do života žalobce, neboť v jeho důsledku nedojde k ukončení pobytu žalobce na území České republiky. V daném případě tak napadené rozhodnutí nemohlo mít v podstatě žádný dopad do rodinného života žalobce, jeho ekonomických poměrů či společenských a kulturních vazeb, které v České republice navázal. Za této situace nebylo potřeba zohledňovat jednotlivé skutečnosti uvedené v § 174a zákona o pobytu cizinců.

[9] Městský soud neshledal důvodnou ani námitku, podle níž nebylo objektivně prokázáno, že se žalobce dopustil vědomého uvádění nepravdivých skutečností při výslechu, a rozhodnutí tak bylo vydáno na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu věci. Žalobce žádal o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, musel tak být rodinným příslušníkem občana Evropské unie a současně splňovat podmínku nepřetržitého přechodného pobytu na území ČR po dobu 5 let. Žalobce tvrdil, že je manželem M. O. a otcem dvou jejích nezletilých dětí, občanů České republiky. Tyto skutečnosti osvědčil předložením oddacího listu a rodných listů obou nezletilých dětí. Ve své výpovědi před správním orgánem I. stupně pak žalobce uvedl, že s manželkou žije ve společné domácnosti a není vedeno řízení o rozvod

manželství. Tato žalobcova tvrzení jsou v rozporu se skutečnostmi zjištěnými při pobytové kontrole v místě trvalého pobytu žalobcovy manželky. Při této kontrole, konané dne 20. 2. 2015, manželka žalobce sdělila, že s žalobcem již tři roky nežije ve společné domácnosti a před dvěma lety podala návrh na rozvod manželství. Následně bylo správním orgánem I. stupně zjištěno, že M. O. návrh na rozvod manželství podala k Okresnímu soudu v Ústí nad Labem dne 6. 3. 2013, tedy skutečně necelé dva roky před pobytovou kontrolou. Rovněž tvrzení žalobcovy manželky v návrhu na rozvod manželství a v následných návrzích na popření otcovství žalobce k nezletilým dětem odpovídají tomu, co sdělila při pobytové kontrole, tedy že soužití manželů trvalo přibližně rok, poté se žalobce odstěhoval a manželé tak již nežijí ve společné domácnosti. Správní orgány nevybočily ze zásady volného hodnocení důkazů, když jednotlivé důkazy a skutečnosti z nich zjištěné hodnotily nejen samostatně, ale i ve vzájemné souvislosti. Závěr, který z hodnocení důkazů dovodily, je ve svém základu správný, neboť bylo prokázáno, že žalobce ve své výpovědi dne 19. 5. 2015 uvedl nejméně jednu nepravdivou skutečnost, konkrétně to, že žije ve společné domácnosti se svou manželkou, což bylo vyvráceno sdělením žalobcovy manželky i návrhy na rozvod manželství a popření otcovství žalobce podanými dva roky před provedenou pobytovou kontrolou. Žalobce v řízení neoznačil žádný důkaz, jímž by bylo prokázáno, že jeho tvrzení o společném soužití s manželkou, které uvedl ve své výpovědi, je pravdivé.

[10] Městský soud se neztotožnil se závěrem správního orgánu I. stupně, podle něhož bylo prokázáno, že žalobce není otcem uvedených nezletilých dětí. O tom dle městského soudu může rozhodnout až příslušný soud po provedeném dokazování. Pouhé zjištění, že byl podán návrh na zahájení řízení o popření otcovství žalobce, nemůže vést k závěru, že žalobce otcem nezletilých dětí není. Městský soud se rovněž neztotožnil se závěry správních orgánů, podle nichž žalobce nepravdivě uvedl, že nebyl podán návrh na rozvod manželství a že rozvodové řízení neprobíhá, jelikož v rámci správního řízení nebylo prokázáno, že tento návrh byl žalobci doručen, že s ním tedy byl seznámen a při výslechu o této skutečnosti věděl. Přestože městský soud nepovažoval za správné uvedené závěry správních orgánů, nic to podle jeho názoru nemění na skutečnosti, že žalobce při výslechu nepravdivé údaje uvedl.

[11] Městský soud uzavřel, že skutkový stav věci byl správním orgánem I. stupně zjištěn v takovém rozsahu, že bylo možné učinit závěr o uvedení nepravdivých skutečností žalobcem ve výpovědi a tedy o naplnění důvodu pro zamítnutí žádosti podle § 87k odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Je sice pravda, že v návrzích podaných k soudu žalobcovou manželkou mohou být i tvrzení nepravdivá, nicméně v posuzované věci je podstatné, že údaje, které žalobcova manželka uvedla při pobytové kontrole, odpovídají tomu, co bylo zjištěno z uvedených návrhů, tudíž není důvod považovat tyto údaje za nevěrohodné. Naopak zjevně účelovým a nevěrohodným se městskému soudu jeví prohlášení manželky žalobce ze dne 7. 3. 2016, neboť jeho obsah je zcela v rozporu s tím, co manželka žalobce uvedla při pobytové kontrole, a nekoresponduje ani s návrhy na rozvod manželství a návrhy na popření otcovství žalobce k nezletilým dětem. Pokud by manželé žili ve společné domácnosti a neměli žádné konflikty, neměla by manželka žalobce žádný důvod podávat návrh na rozvod manželství a současně žádat o popření otcovství k dětem, které se z tohoto manželství narodily.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[12] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, v níž odkazuje na kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[13] Stěžovatel namítá, že napadený rozsudek je nezákonný a nepřezkoumatelný, jelikož správní orgány nezjistily skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, což městský soud bez dalšího aproboval, aniž by se vypořádal s žalobními body. Stěžovatel je přesvědčen, že vydaná rozhodnutí jsou nedostatečně odůvodněna, a jsou tak nepřezkoumatelná. Správní orgán I. stupně především nezjistil, zda se stěžovatel dopustil vytýkaného protiprávního jednání, akceptoval jen skutečnosti svědčící v neprospěch stěžovatele a nezohlednil skutečnosti svědčící v jeho prospěch.

[14] Spornou otázkou v nyní posuzované věci je podle stěžovatele to, zda stěžovatel v době podání žádosti splňoval podmínky zákona o pobytu cizinců k udělení požadovaného pobytového oprávnění dle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Obě podmínky dle tohoto ustanovení byly podle názoru stěžovatele v řízení prokázány, zejména oddacím listem a rodnými listy jeho dvou dětí. Nad rámec toho přistoupil správní orgán I. stupně k výslechu stěžovatele, při kterém stěžovatel podle svého nejlepšího vědomí zodpověděl všechny otázky a existenci manželství i společného soužití s manželkou a dětmi potvrdil. Navzdory těmto skutečnostem však správní orgán I. stupně žádost stěžovatele zamítl s tím, že uváděné informace byly nepravdivé, čehož si měl být stěžovatel vědom.

[15] Podle stěžovatele správní orgány i městský soud svůj závěr učinily pouze na základě výsledků pobytové kontroly, při které stěžovatelova manželka sdělila, že se stěžovatelem nežije ve společné domácnosti. Stěžovatel upozorňuje na to, že záznamy z pobytových kontrol mají povahu pouhého úředního záznamu, před jehož vyhotovením nejsou zúčastněné osoby žádným způsobem poučeny, a nelze je tak stavět na roveň protokolům o výslechu, kde jsou na rozdíl od záznamů z pobytových kontrol poskytované informace zachycovány přesně a vyslýchaná osoba má možnost vznést k nim námitky či je doplnit. Stěžovatel je přesvědčen, že správní spis obsahuje řadu dalších podkladů, ze kterých lze existenci společného soužití určit, konkrétně výslech stěžovatele, jehož výpovědní hodnotu správní orgány zpochybnily, a zejména písemné vyjádření stěžovatelovy manželky, která pravdivost výpovědi stěžovatele výslovně potvrdila. Městský soud však toto prohlášení bez bližšího přezkumu a zdůvodnění označil za účelové.

[16] Stěžovatel dále namítá vnitřní rozpornost odůvodnění napadaného rozsudku, jelikož městský soud na jedné straně uvedl, že existence návrhů na zahájení soudních řízení nemůže mít vliv na posuzování vazeb stěžovatele a jeho rodinných příslušníků, na stranu druhou však konstatoval, že pokud by manželé žili ve společné domácnosti a neměli žádné konflikty, neměla by manželka stěžovatele žádný důvod podávat návrh na rozvod manželství a žádat o popření otcovství k dětem, které se z tohoto manželství narodily. Stěžovatel je přesvědčen, že jakékoliv úvahy o důvodech či okolnostech podání návrhů ze strany manželky či pravdivosti tvrzení v nich obsažených jsou mimo meze jakékoliv relevantní úvahy městského soudu, neboť ten nemohl disponovat odpovídajícími informacemi pro učinění takového závěru, a jedná se tak pouze o nepodloženou domněnku, na níž však soud staví zcela zásadní závěry ovlivňující výsledné rozhodnutí.

[17] Dále stěžovatel namítá, že se městský soud nevypořádal s námitkou nedostatečného hodnocení přiměřenosti napadených správních rozhodnutí z hlediska jejich dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele. Stěžovatel s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 81/2016 – 33 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), uvádí, že argumentace městského soudu je nesprávná, když konstatoval, že stěžovateli svědčí nižší pobytové oprávnění, a z tohoto důvodu nemůže dojít k zásahu do jeho soukromého a rodinného života. Takový postup je podle stěžovatele v rozporu se smyslem § 174a zákona o pobytu cizinců, který povinnost přezkumu v obdobných věcech nařizuje.

[18] Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[19] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[20] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[21] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[22] Nejvyšší správní soud úvodem konstatuje, že mu stěžovatel předkládá k posouzení otázku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, nedostatečného zjištění skutkového stavu a s tím souvisejícího nedostatečného odůvodnění rozhodnutí obou správních orgánů a dále také otázku nedostatečného posouzení dopadů napadených rozhodnutí do rodinného a soukromého života stěžovatele.

[23] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Má-li být rozhodnutí přezkoumatelné, musí být z odůvodnění dotčeného rozhodnutí zřejmé, jaký skutkový stav vzal posuzující orgán za rozhodný a jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Povinností soudu je řádně se vypořádat s žalobní argumentací (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 – 62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 – 76, či ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015 – 45). Současně je ovšem nutné zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS).

[24] Napadený rozsudek městského soudu je srozumitelný a opřený o dostatek důvodů, z nichž je zřejmé, proč městský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Městský soud žalobní body vypořádal, své závěry odůvodnil a relevantně argumentoval s uvedením skutkových a právních důvodů, nelze tak jeho rozsudek považovat za nepřezkoumatelný (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2021, č j. 5 Azs 388/2020 – 45). Jinou věcí je správnost závěrů městského soudu, která bude posouzena níže.

[25] Stěžovatel dále namítá, že správní orgány nezjistily skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, aby mohly jeho žádost o povolení k trvalému pobytu na území ČR zamítnout z toho důvodu, že ve své výpovědi uvedl nepravdivé skutečnosti podle § 87k odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, a že městský soud měl pro tuto důvodně vytýkanou vadu jejich rozhodnutí zrušit.

[26] Podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, v relevantním znění, se rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost vydá povolení k trvalému pobytu *„po 5 letech jeho nepřetržitého přechodného pobytu na území*“.

[27] Podle § 87k odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, v relevantním znění, správní orgán žádost o povolení k trvalému pobytu rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie zamítne, jestliže *„se žadatel bez vážného důvodu nedostaví k výslechu (§ 169 odst. 2), odmítne vypovídat nebo ve výpovědi uvede nepravdivé skutečnosti*“.

[28] Nejvyšší správní soud předesílá, že v nyní posuzované věci správní orgány a následně i městský soud hodnotily zjištěný skutkový stav odlišným způsobem, resp. dospěly k odlišným závěrům o tom, která tvrzení uvedená stěžovatelem v jeho výpovědi vlastně byla nepravdivá a tedy vedoucí k zamítnutí jeho žádosti podle § 87k odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců.

[29] Správní orgán I. stupně postavil svůj závěr o tom, že stěžovatel ve své výpovědi uváděl nepravdivé skutečnosti, na premise, že z návrhů manželky stěžovatele na rozvod manželství a na popření otcovství stěžovatele k nezletilým dětem lze mít za prokázané, že stěžovatel není jejich otcem, přičemž ve své výpovědi stěžovatel tvrdil opak. Na základě zmíněných návrhů a výsledku pobytové kontroly, během níž měla stěžovatelova manželka uvést, že se stěžovatelem již nežijí, učinil správní orgán I. stupně závěr, že stěžovatel při své výpovědi nepravdivě uvedl rovněž to, že mají s manželkou normální vztah, žijí ve společné domácnosti a návrh na rozvod ani jeden z nich nepodali. Žalovaná pak spatřovala uvádění nepravdivých skutečností pouze ve stěžovatelově popření a zamlčení toho, že probíhalo rozvodové řízení a řízení o popření otcovství. Podle žalované, na rozdíl od názoru správního orgánu I. stupně, nebylo podstatné, zda jsou tvrzení uvedená stěžovatelovou manželkou v návrzích na zahájení soudních řízení a při pobytové kontrole pravdivá. Městský soud následně dospěl k závěru, že závěry správních orgánů jsou ve svém základu správné, jelikož stěžovatel ve své výpovědi uvedl minimálně jedno nepravdivé tvrzení, konkrétně to, že žije se svou manželkou ve společné domácnosti, což však mělo být vyvráceno tvrzením stěžovatelovy manželky při pobytové kontrole i návrhy na rozvod manželství a popření otcovství stěžovatele.

[30] Městský soud správně korigoval závěry správního orgánu I. stupně, když konstatoval, že pouze na základě zjištění, že stěžovatelova manželka podala návrhy na popření otcovství stěžovatele k dětem, které se za doby trvání jejich manželství narodily, nelze dospět k závěru, že stěžovatel otcem těchto dětí není. O tom, zda stěžovatel otcem nezletilých dětí skutečně není, je oprávněn rozhodnout pouze příslušný soud. Ze správního spisu neplyne, že by o podaných návrzích na popření otcovství stěžovatele bylo v době rozhodování správních orgánů již rozhodnuto. Závěr správního orgánu I. stupně o tom, že stěžovatel ve výpovědi uváděl nepravdivá tvrzení o tom, že je otcem nezletilého M. a M., tedy skutečně dosud nemá v provedeném dokazování dostatečnou oporu.

[31] Stejně tak městský soud správně konstatoval, že v rámci správního řízení nebylo prokázáno, že by stěžovatel při prováděném výslechu věděl o tom, že jeho manželka podala návrh na rozvod manželství či návrhy na popření jeho otcovství. Ze správního spisu neplyne, že by správní orgány zjistily, že stěžovatel o těchto skutečnostech věděl. Správní orgány např. mohly prověřit to, zda byly návrhy na rozvod manželství a popření jeho otcovství stěžovateli skutečně doručeny, což by vyplynulo ze soudních spisů v těchto věcech vedených u Okresního soudu v Ústí nad Labem. Ani závěr správního orgánu I. stupně a především pak žalované, že stěžovatel věděl o zahájení těchto řízení a tyto skutečnosti ve své výpovědi vědomě zamlčel a popřel, tak nemá oporu ve správním spisu a nemůže tudíž obstát.

[32] Nejvyšší správní soud však považuje za nesprávnou úvahu městského soudu o tom, že stěžovatel ve své výpovědi uvedl nepravdivé skutečnosti týkající se toho, že žije se svou manželkou ve společné domácnosti. Ani takový závěr totiž dosud nebyl ve správním ani v soudním řízení prokázán.

[33] Na jedné straně Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem, že správní orgán I. stupně k jeho výslechu přistoupil nadbytečně. Ze správního spisu vyplývá, že správní orgán I. stupně na základě tvrzení stěžovatelovy manželky při pobytové kontrole a na základě zjištěných skutečností ohledně míst pobytu obou manželů mohl pojmout podezření, že jejich manželství a následně i otcovství stěžovatele k nezletilým synům je ve smyslu § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců účelové, proto stěžovatele dle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců vyslechl. Na straně druhé ovšem v nyní posuzované věci správní orgán I. stupně a poté i městský soud učinily závěr o tom, že stěžovatel uváděl nepravdivé skutečnosti ohledně společného soužití se svou manželkou, pouze na základě obsahu návrhů stěžovatelovy manželky na rozvod manželství a popření otcovství stěžovatele a z tvrzení stěžovatelovy manželky při pobytové kontrole. Tato tvrzení stěžovatelovy manželky, že stěžovatel s ní již nežije ve společné domácnosti, spolu sice obsahově korespondují, nicméně stále se jedná o pouhá, ničím nepodložená tvrzení jediné osoby, stěžovatelovy manželky. Naproti tomu stojí opačná tvrzení, která uvedl stěžovatel během svého výslechu. Není tudíž zřejmé, na základě čeho dospěly správní orgány i městský soud k závěru, že je to právě stěžovatel, který ve své výpovědi uvedl nepravdivé skutečnosti. Je pravdou, že stěžovatel odpovídal na otázky položené správním orgánem poměrně vyhýbavě; závěr, že vědomě uváděl nepravdivé skutečnosti, však dosud jednoduše prokázán nebyl. Správní spis neobsahuje žádné podklady, které by takový závěr nade vši pochybnost opodstatňovaly, což ilustruje i to, že správní orgán I. stupně, žalovaná i městský soud spatřovaly uvedení nepravdivých skutečností stěžovatelem pokaždé v něčem jiném.

[34] Navíc sdělení manželky stěžovatele v rámci pobytové kontroly, které dožádaný policejní orgán ani nezachytil v jeho doslovném znění, ale pouze reprodukoval svými slovy správnímu orgánu I. stupně, a tím spíše pouhá tvrzení manželky stěžovatele uvedená v návrzích na rozvod manželství a na popření otcovství stěžovatele mají skutečně nižší důkazní hodnotu než výpověď učiněná v rámci účastnického výslechu dle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, jehož součástí je i řádné poučení o povinnosti vypovídat pravdivě a nic nezamlčet a o následcích nepravdivé výpovědi. Přesvědčivost uvedených tvrzení manželky stěžovatele je dále snížena tím, že je manželka stěžovatele v písemném prohlášení (jehož pravost správní orgány neprověřily a tudíž ani nezpochybnily) následně odvolala, jakož i tím, že se ani nenamáhala zajistit si meritorní rozhodnutí soudu o návrhu na rozvod zaplacením soudního poplatku, případně podáním žádosti o osvobození od této povinnosti.

[35] I přesto, že se tedy sdělený výsledek pobytové kontroly shoduje s tím, co stěžovatelova manželka uvedla do návrhů na rozvod manželství a popření otcovství stěžovatele, nelze uzavřít, že správní orgány měly dostatek podkladů pro závěr o tom, že stěžovatel při své výpovědi uvedl nepravdivá tvrzení. Stěžovatel ani fakticky neměl možnost bezprostředně reagovat na tvrzení, která jeho manželka sdělila při pobytové kontrole či uvedla v těchto návrzích, a případně ji konfrontovat se svými tvrzeními. Správní orgán I. stupně v této souvislosti pochybil také při provádění výslechu stěžovatelovy manželky, jelikož ta v průběhu výslechu odmítla v této věci dále vypovídat, aniž by tak učinila ze zákonem stanovených důvodů ve smyslu § 55 odst. 4 správního řádu, pro které měla právo výpověď odepřít, ač o tom byla dle protokolu o tomto výslechu poučena. Tento výslech by měl samozřejmě větší důkazní hodnotu než sdělení výsledku pobytové kontroly či návrhy na zahájení daných soudních řízení.

[36] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v nyní posuzované věci nebyl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), aby mohly správní orgány i městský soud dojít k závěru, že stěžovatel při výslechu uvedl nepravdivé skutečnosti. Z obsahu spisového materiálu vyplývají pouze vzájemně rozporná tvrzení stěžovatele a jeho manželky, přičemž není zřejmé, jaký byl skutečný stav věci. Pouze na základě takto zjištěného skutkového stavu věci tedy nebylo možné zamítnout žádost stěžovatele o povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU podle § 87k odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců.

[37] K námitce stěžovatele, že správní orgány nedostatečně posoudily dopady rozhodnutí do jeho rodinného a soukromého života, Nejvyšší správní soud dodává, že odůvodnění rozhodnutí správních orgánů bylo v tomto směru dostatečné. Správní orgány totiž dospěly k závěru, že zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu nebude nepřiměřeným zásahem do soukromého či rodinného života stěžovatele, neboť stěžovatel měl do 3. 9. 2018 povolený přechodný pobyt na území ČR, proto by napadeným rozhodnutím nedošlo k ukončení jeho oprávněného pobytu v České republice. Tímto konstatováním Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá případné posouzení této otázky v dalším řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[38] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek městského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského (městského) soudu, a pokud již v řízení před krajským (městským) soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského (městského) soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci se vada, pro niž je rozsudek městského soudu rušen, týkala již rozhodnutí žalované. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaná dle § 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. vázána právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto zrušujícím rozsudku.

[39] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským (městským) soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší vůči neúspěšné žalované právo na náhradu nákladů řízení.

[40] Stěžovatel v řízení před městským soudem uhradil soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za podání žaloby a ve výši 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku. V řízení před kasačním soudem pak stěžovatel zaplatil soudní poplatek ve výši 5 000 Kč za podání kasační stížnosti a ve výši 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku. Vzhledem k tomu, že návrhy na přiznání odkladného účinku žalobě i kasační stížnosti byly městským soudem a Nejvyšším správním soudem zamítnuty, nelze soudní poplatky za tyto návrhy v celkové výši 2 000 Kč považovat za důvodně vynaložené náklady řízení.

[41] Stěžovatel vynaložil rovněž náklady na své právní zastoupení. V řízení před městským soudem i před Nejvyšším správním soudem byl stěžovatel zastoupen advokátem Mgr. Petrem Václavkem, proto mu náleží náhrada nákladů spojených s tímto zastoupením; pro určení její výše se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

[42] Náklady stěžovatele spočívají v částce odpovídající odměně advokátovi za zastupování ve výši 4 x 3 100 Kč za čtyři úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, účast na jednání a podání kasační stížnosti a její doplnění [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu], a dále v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 4 x 300 Kč za čtyři úkony právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy náklady vynaložené stěžovatelem na jeho právní zastoupení činí 13 600 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele je plátcem DPH, zvyšuje se tato částka o 2 856 Kč připadajících na DPH ve výši 21 %. Celkem tedy přísluší stěžovateli náhrada nákladů řízení ve výši 24 456 Kč. K její úhradě stanovil Nejvyšší správní soud žalované přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2022

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu